

Onderzoek Onderinstroom als keten van keuzes

Het Instituut voor Inclusief Onderwijs deed onderzoek naar de hoge onderinstroom van kleuters in het basisonderwijs en leerlingen vanuit regulier basisonderwijs in het VSO. We zien deze onderinstroom al meerdere jaren oplopen. Van 15 samenwerkingsverbanden (7 PO en 8 VO) onderzochten zij 262 dossiers, hiervan maakten zij een data-analyse en beleidsanalyse en er zijn interviews gehouden met leerlingen, ouders en professionals. Op 3 juni jl. presenteerden zij de eerste resultaten aan de deelnemende SWV'en en een zgn. buitenkring. Wij zijn als SWV betrokken in de buitenkring.

De centrale onderzoeksvraag was: Wat kunnen samenwerkingsverbanden en besturen doen om de onderinstroom naar het S(B)O te verminderen?

Onder onderinstroom wordt verstaan: directe instroom in het speciaal (basis-)onderwijs zonder eerst onderwijs gevolgd te hebben, of directe instroom in het voortgezette speciaal onderwijs.

Bert Wienen presenteerde de onderzoeksresultaten. Een belangrijke conclusie was:

Onderinstroom ontstaat niet door één beslissing, maar door een opeenstapeling van logisch lijkende keuzes op dat moment. Daarbij hangen verwijzingen niet alleen samen met het kind, maar deze worden ook sterk beïnvloed door de onderwijscontext en de beschikbare voorzieningen.

Belangrijke inzichten:

- Kijk niet alleen naar het kind, maar juist ook naar de context. Probeer die laatste te versterken.
- Versterk het regulier onderwijs en organiseer een warme start in plaats van een warme overdracht.
- Werk vanuit onderzoekende hypothesen in plaats van vaste aannames
- Maak bewustere keuzes in de verwijzingsroutes.

Ook Laura Batstra, verbonden aan de Universiteit van Groningen, deelde inzichten uit literatuuronderzoek naar de onderinstroom. Wat blijkt:

- Er is weinig onderzoek naar de onderinstroom zelf.
- Verwijzingen hangen vaak meer samen met de onderwijscontext dan met het kind.
- Ouders worden niet altijd voldoende betrokken
- Vroegsignalering biedt kansen, maar kan ook zeker leiden tot lagere verwachtingen en tunnelvisie.

De boodschap was duidelijk. Voor succesvol inclusief onderwijs moeten leerkrachten optimaal worden ondersteund. Investeren in onderwijs en in wat professionals nodig hebben is daarbij essentieel.

In de middag gingen we in gesprek met andere samenwerkingsverbanden, gemeenten en onderwijsorganisaties over kansen, verschillen en gezamenlijke vervolgstappen.

In september verschijnt het onderzoeksrapport.

